

REGIONAL ASIA-PACIFIC CONFERENCE ON

GENDER AND DISASTER RISK REDUCTION

16-18 May 2016

Ha Noi, Viet Nam

**Bình đẳng giới trong Thích ứng với Biến đổi khí
hậu và Giảm thiểu rủi ro thiên tai**

Thực hành tốt và Bài học kinh nghiệm CCWG

Nội dung

- Việt Nam: Chịu tác động và bị tổn thương do biến đổi khí hậu
- Nhóm công tác biến đổi khí hậu (CCWG)
- Vai trò của phụ nữ trong Giảm nhẹ rủi ro thiên tai (GNRRTT) và Thích ứng với biến đổi khí hậu (TƯBĐKH) – thực hành tốt của các tổ chức thành viên CCWG
- Bài học kinh nghiệm và khuyến nghị

Việt Nam: Chịu tác động và bị tổn thương do biến đổi khí hậu

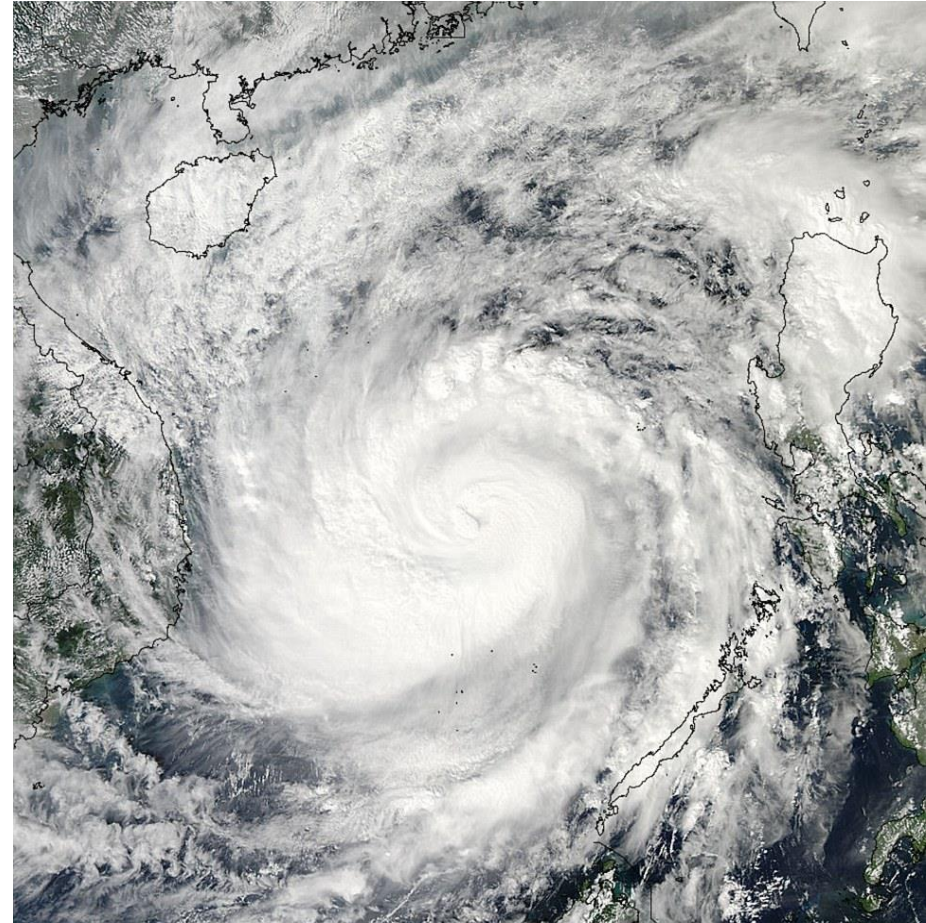
- Việt Nam: Đứng trong nhóm 10 quốc gia bị ảnh hưởng nhất do biến đổi khí hậu¹
- Trong hai thập kỷ vừa qua, thảm họa liên quan đến hiểm họa tự nhiên đã làm hơn 13.000 người chết và gây thiệt hại về tài sản trên \$6,4 tỷ đô la – khoảng **1,5% GDP**²
- Gần 60% diện tích đất đai của Việt Nam và hơn 70% dân số phải đối mặt với rủi ro do các hiểm họa tự nhiên

1. Chỉ số rủi ro khí hậu toàn cầu Germanwatch, 2015
2,3,4. Mức độ đóng góp tự nguyện của Việt Nam, 2015 – COP21

Việt Nam: Chịu tác động và bị tổn thương do biến đổi khí hậu

- Trong 50 năm³ qua:
 - Nhiệt độ trung bình đã tăng thêm **0,5°C**
 - Mức nước biển tăng **20 cm**
- Đến năm 2100: nhiệt độ trung bình hàng năm sẽ tăng **2-3°C** và mức nước biển sẽ tăng **78-100 cm**⁴
- Tăng tần suất, mức độ nghiêm trọng và không thể dự báo được của các hiện tượng thời tiết cực đoan¹

1. Chỉ số rủi ro khí hậu toàn cầu Germanwatch, 2015;
2, 3, 4. Mức độ đóng góp tự nguyện của Việt Nam, 2015 – COP21

Phụ nữ bị ảnh hưởng nghiêm trọng bởi các tai biến thiên nhiên và còn tồi tệ hơn do biến đổi khí hậu

- **Người nghèo và phụ nữ** sống ở thành thị, nông thôn và vùng ven biển đặc biệt dễ bị ảnh hưởng bởi các hiểm họa liên quan đến thời tiết như bão, lụt và xâm nhập mặn
- Gây ảnh hưởng đến **an toàn, sức khỏe, sinh kế**, sinh thái, môi trường và phát triển kinh tế xã hội
- Hiểu biết hạn chế về biến đổi khí hậu, **các mối liên hệ của nó đến rủi ro thiên tai, tổn thương về giới và vai trò giới trong Thích ứng với biến đổi khí hậu (TƯ BĐKH) và Giảm thiểu rủi ro thiên tai (GNRRTT)**

Phụ nữ bị ảnh hưởng nghiêm trọng bởi các tai biến thiên nhiên và còn tồi tệ hơn do biến đổi khí hậu

- Phụ nữ thường **đễ bị tổn thương hơn**, do các chuẩn mực xã hội, khuôn mẫu kinh tế xã hội và các vấn đề phát triển
- Phụ nữ thường được xem là “nạn nhân”
- **Ít được tiếp cận** với thông tin và các nguồn lực
- **Tham gia hạn chế** vào quá trình ra quyết định, tiếp cận thông tin và vai trò lãnh đạo trong Thích ứng với biến đổi khí hậu (TƯ BĐKH) và Giảm thiểu rủi ro thiên tai (GNRRTT)

Nhóm công tác biến đổi khí hậu

- Được thành lập năm **2008** trực thuộc Trung tâm nguồn lực NGO, Việt Nam
- Tập hợp các **Tổ chức phi chính phủ của Việt Nam và quốc tế (VNGOs, INGOs), các tổ chức và cá nhân** có liên quan đến biến đổi khí hậu
- Hướng đến mục đích giúp làm giảm **thương tổn của người nghèo** đối với những tác động do biến đổi khí hậu thông qua việc **điều phối, vận động và xây dựng năng lực** tổ chức phi chính phủ (NGO)
- **Ba nhóm chủ đề** – Thái độ, Hành vi, Thay đổi; Thích ứng; và Giảm nhẹ (2008-2015) nhằm: i) Lồng ghép CCA và DRR vào các kế hoạch phát triển kinh tế xã hội; ii) **lồng ghép giới vào ứng phó với biến đổi khí hậu**; và iii) xây dựng sinh kế thích ứng và thúc đẩy nông nghiệp thông minh với khí hậu (từ năm 2016 trở đi)
- **11 thành viên chủ chốt:** CARE, Green-ID, Live and Learn, MCD, Malteser International, Oxfam, Plan International, RECOFTC, SNV, SRD, và WWF
- **Danh sách đăng ký email:** khoảng 1.100 người đăng ký
- **Website:** www.ngocentre.org.vn/ccwg

Trọng tâm tập trung của các thành viên chủ chốt và mạng lưới

- Xây dựng năng lực thích ứng với biến đổi khí hậu – cho phụ nữ, nam giới và trẻ em, người dân tộc thiểu số, người già và người khuyết tật
- Nâng cao nhận thức về biến đổi khí hậu – các mối liên hệ với tai biến tự nhiên và thiên tai, các biện pháp thích ứng tiềm năng, giảm nhẹ, sống an toàn và sinh kế thích ứng.
- Thúc đẩy sinh kế nông nghiệp bền vững, thân thiện với môi trường
- Thực hiện việc cùng vận động và vận động dựa trên bằng chứng để cải thiện các chính sách quốc gia và địa phương, các chương trình về biến đổi khí hậu, bình đẳng giới, và phát triển bền vững
- Cộng cố với Nhóm công tác quản lý thiên tai (nhiều thành viên ở cả hai mạng lưới) nhằm tăng cường DRR và CCA để xử lý hiệu quả các rủi ro liên quan đến khí hậu và thúc đẩy các chủ đề xuyên suốt như bình đẳng giới và môi trường.

Vai trò của phụ nữ trong DRR và CCA – thực hành tốt của các thành viên Nhóm công tác biến đổi khí hậu (CCWG)

Các vấn đề chính đối với bình đẳng giới trong Giảm thiểu rủi ro thiên tai (DRR) và Thích ứng với biến đổi khí hậu (CCA)

1. Tăng cường quyền của cơ quan và quyền quyết định
2. Trao quyền kinh tế và xây dựng sinh kế thích ứng
3. Tăng cường sự tham gia và lên tiếng trong việc Giảm thiểu rủi ro thiên tai (DRR) và Thích ứng với biến đổi khí hậu (CCA)
4. Nâng cao nhận thức và xây dựng năng lực (xuyên suốt)

1. Tăng cường quyền của cơ quan và quyền quyết định (1/2)

Tạo không gian, cơ hội và nuôi dưỡng môi trường thuận lợi (CARE, L&L và Plan International, SNV):

- Thành lập các CLB Nâng cao nhận thức về Quyền và Pháp luật như là **các diễn đàn để nói lên các mối quan tâm.**
- Thúc đẩy các sáng kiến về biến đổi khí hậu **do các học sinh nữ và thanh niên đứng đầu** và các sáng kiến DRR: huấn luyện, kết nối mạng lưới, chia sẻ và kết nối với các Tổ chức phi chính phủ (NGOs), truyền thông, chính phủ và khu vực tư nhân.
- Tăng cường **sự lãnh đạo về khoa học và kỹ thuật** của phụ nữ trong các chương trình về biến đổi khí hậu.
- Sự tham gia của nam giới để **hỗ trợ phụ nữ trong việc đưa ra quyết định.**

1. Tăng cường quyền của cơ quan và quyền quyết định (2/2)

Tạo không gian, cơ hội và nuôi dưỡng môi trường thuận lợi (Oxfam, CARE, Plan International, Red Cross)

- Tham gia của phụ nữ, nam giới, bé gái và bé trai vào **Đánh giá năng lực và tính dễ bị tổn thương có sự tham gia của cộng đồng**
- Thúc đẩy sự lãnh đạo của phụ nữ và nữ thanh niên trong việc xây dựng năng lực và **nâng cao nhận thức** về DRR/CCA thông qua việc hợp tác với Hội liên hiệp phụ nữ Việt Nam
- Xác định các **giải pháp** DRR và CAA để **đáp ứng nhu cầu và năng lực của phụ nữ và nam giới nghèo**
- Đưa vấn đề giới vào trong các hướng dẫn về lồng ghép DRR và CCA vào Kế hoạch phát triển kinh tế xã hội (SEDP) và Quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng (CBDRM)

2. Trao quyền kinh tế và xây dựng sinh kế thích ứng (CARE, OXFAM, SNV, Plan International)

Cải thiện sự lựa chọn, nâng cao kỹ năng, kiến thức, sự kiểm soát và tiếp cận tài sản và nguồn lực của phụ nữ; cải thiện sự kết nối và tổ chức:

- Cải thiện lựa chọn và việc ra quyết định trong các sinh kế đa dạng, thích ứng
- Huy động kinh doanh nông nghiệp bền vững thông qua trao quyền kinh tế cho phụ nữ và giảm thiểu rủi ro và thích ứng biến đổi khí hậu
- Thúc đẩy phát triển nông nghiệp thông minh về giới và khí hậu (CSA/GSA)
 - Hỗ trợ phụ nữ và nam giới nông dân áp dụng các kỹ thuật canh tác giảm phát thải và rủi ro thấp: (↓ rủi ro biến đổi khí hậu và phát thải nhà kính, ↑ thu nhập và vai trò của phụ nữ)
 - củng cố và tăng quy mô các mô hình sinh kế thích ứng
 - Tăng cường năng lực hợp tác và cơ chế cho phép phụ nữ lãnh đạo và hưởng lợi.
- Tăng cường vai trò lãnh đạo của phụ nữ trong sinh kế thích ứng và giảm thiểu rủi ro thiên tai ở các nhóm có chung lợi ích.
- Tăng cường sự kiểm soát của phụ nữ đối với tài chính hộ gia đình

3. Tăng cường sự tham gia và lên tiếng trong DRR và CCA (CARE, L&L, OXFAM, PLAN International, RC)

Tăng cường sự tham gia; cải thiện sự lồng ghép và đáp ứng các yêu cầu, lợi ích và năng lực của phụ nữ và cho phép các hoạt động do phụ nữ dẫn dắt và thể chế hóa:

- Tạo điều kiện cho các **kế hoạch giảm thiểu rủi ro thiên tai (DRR) và biến đổi khí hậu (CCA) có sự tham gia của phụ nữ** thông qua các tổ chức dựa trên cộng đồng của phụ nữ.
- **Tăng cường sự tham gia và lãnh đạo của phụ nữ trong các kế hoạch hành động** về DRR và CCA ở các huyện và xã.
- Hỗ trợ phụ nữ thực hiện và giữ vai trò lãnh đạo trong công tác tuyên truyền về CCA và DRR thông qua **Phương pháp giáo dục hành động có sự tham gia**
- Để phụ nữ tham gia vào các đội phản ứng nhanh và thể chế hóa các việc này.
- **Đẩy mạnh sự tham gia của học sinh**, đặc biệt là quan điểm, vai trò và sự làm chủ của học sinh nữ thông qua các diễn đàn, sự kiện, việc chia sẻ kiến thức trong nhóm ngang hàng và các hình thức chia sẻ lấy trẻ nhỏ làm trung tâm (bằng video).
- Tài trợ cho thanh niên thực hiện các sáng kiến **CCA và DRR của họ**.

4. Nâng cao nhận thức và xây dựng năng lực: xuyên suốt (CARE, L&L, OXFAM, PLAN International, SRD)

- **Nâng cao năng lực** giúp phụ nữ đưa ra các quyết định tốt hơn về các lựa chọn và đa dạng hóa sinh kế thích ứng và tăng cường sự tham gia của nam giới nhằm đảm bảo sự ủng hộ đối với các quyết định của phụ nữ.
- **Đào tạo và cung cấp kiến thức** về Bình đẳng giới và/ hoặc Giảm thiểu rủi ro thiên tai (DRR) và Thích ứng biến đổi khí hậu (CCA) cho phụ nữ, nam giới, học sinh và chính quyền địa phương
- **Nâng cao nhận thức và xây dựng năng lực** thông qua **đào tạo, các hoạt động truyền thông và các cải thiện sinh kế khác** liên quan đến bình đẳng giới trong DRR và CCA trong các hoạt động cụ thể
- **Xây dựng năng lực** cho các thành viên cộng đồng và chính quyền địa phương **về nhạy cảm về giới** trong DRR và CCA
- **Thu thập và chia sẻ** kinh nghiệm địa phương và kiến thức trong DRR và CCA
- **Xây dựng tài liệu** như **Hướng dẫn thực hành về Giới và Biến đổi khí hậu và Giảm thiểu rủi ro thiên tai**: Tài liệu thực hành, sách hướng dẫn, băng video.
- **Xây dựng hướng dẫn về lồng ghép về giới** trong quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng

Một số thành tựu

- Lưu giữ hồ sơ về các cách thực hiện tốt về giới/ phụ nữ/ nam giới trong giảm thiểu rủi ro thiên tai (DRR) và thích ứng thay đổi khí hậu (CCA)
- Tổ chức các cuộc đối thoại chính sách về giới trong DRR/CCA
- Đưa ra các khuyến nghị chính sách

Bằng chứng

Kỹ thuật

- Dự thảo Hướng dẫn kỹ thuật quốc gia về lồng ghép giới trong DRR và CCA
- Thành lập Nhóm công tác kỹ thuật về giới để chia sẻ kiến thức và kinh nghiệm giữa các tổ chức.

Tổ chức

- Cam kết
- Các quá trình và cơ cấu, không tổ chức sự kiện

Điều phối

- Thỏa thuận và chia sẻ các cách tiếp cận, biện pháp giữa các đối tác (↓ trùng lặp, ↑ tác động)
- Tiếp cận rộng hơn như một mạng lưới: nhân rộng và tối đa hóa
- Kích hoạt chứ không lấn át

Lãnh đạo / cuộc thi

- Làm việc với các tổ chức có trách nhiệm (Hội Liên hiệp phụ nữ VN, Trung tâm giảm nhẹ và phòng chống thiên tai) và xây dựng năng lực và hiểu biết của họ.
- Thúc đẩy vai trò của Hội liên hiệp phụ nữ VN trong DRR/CCA và Ban chỉ đạo Trung ương về Phòng chống thiên tai (ngoài vai trò quản lý hành chính)

Tại sao con đường phía trước còn dài? Chúng ta có đi sai đường không?

- Công tác liên quan đến thiên tai và biến đổi khí hậu chủ yếu do nam giới đảm nhận.
- Vai trò của phụ nữ trong giảm thiểu rủi ro thiên tai và thích ứng biến đổi khí hậu bị coi nhẹ do những rào cản sẵn có và sự bất bình đẳng trong quá trình đưa ra quyết định.
- Phụ nữ có ít đại diện trong các cơ quan ra quyết định của Ban chỉ đạo phòng chống thiên tai ở tất cả các cấp.
- Bình đẳng giới được nhiều người trong đó có cả phụ nữ hiểu là các quyền của phụ nữ.
- Số phụ nữ nắm giữ các vị trí đưa ra quyết định không đủ để thúc đẩy bình đẳng giới.
- Thiếu ý chí chính trị để tạo ra sự thay đổi đáng kể trong việc giải quyết bất bình đẳng giới.
- Thiếu các cuộc thi của nam giới để thúc đẩy bình đẳng giới, đặc biệt trong các cơ quan chính phủ liên quan đến giảm thiểu rủi ro thiên tai và thích ứng thay đổi khí hậu.

Bài học kinh nghiệm

- Cần có thời gian để thay đổi nhận thức và hành vi.
- Quan hệ hợp tác và đối tác giữa Hội liên hiệp Phụ nữ Việt Nam, các cuộc thi bình đẳng giới, các cơ quan quốc gia và tiểu quốc gia chịu trách nhiệm về giảm thiểu rủi ro thiên tai và thích ứng biến đổi khí hậu cần phải được tăng cường và đẩy mạnh.
- Cần liên tục tăng cường các tổ chức và mạng lưới của phụ nữ, chẳng hạn, Hội liên hiệp Phụ nữ Việt Nam và các tổ chức khác tham gia vào quá trình thúc đẩy bình đẳng giới ở tất cả các cấp, bằng cách xây dựng năng lực cho họ và sự tin tưởng đối với họ.
- Cần giáo dục và nâng cao nhận thức của các bé trai và nam thanh niên về tầm quan trọng của bình đẳng giới nói chung và đặc biệt trong giảm thiểu rủi ro thiên tai và thích ứng biến đổi khí hậu nói riêng.
- Khung pháp lý về bình đẳng giới là vấn đề cấp thiết, tuy nhiên, việc tuân thủ bằng cách thực hiện các chính sách, chiến lược và chương trình quốc gia ở các cấp địa phương cũng quan trọng không kém.

Khuyến nghị

- lồng ghép bình đẳng giới vào các chiến lược và các kế hoạch hành động quốc gia và khu vực của các cơ quan Chính phủ có liên quan đến Giảm thiểu rủi ro thiên tai (DRR) và thích ứng biến đổi khí hậu (CCA), như Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Tài nguyên và Môi trường, Bộ Giáo dục và Đào tạo, và Bộ Lao động Thương binh và Xã hội, và các tổ chức đại chúng (Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam và Hội Chữ thập đỏ)
- Tiêu chuẩn hóa, phê duyệt và thực hiện các hướng dẫn lồng ghép bình đẳng giới vào chương trình quản lý rủi ro thiên tai dựa vào cộng đồng và kế hoạch phát triển kinh tế xã hội.
- Điều phối hỗ trợ kỹ thuật từ các tổ chức phi chính phủ (NGOs), Cơ quan Phụ nữ Liên Hợp Quốc (UNWOMEN), Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam (VWU) và các bên liên quan khác nhằm tối đa hóa nguồn lực và tránh sự nhầm lẫn trong việc lồng ghép giới vào Giảm thiểu rủi ro thiên tai và thích ứng biến đổi khí hậu, sử dụng các mạng lưới sẵn có và thiết lập mới.
- Liên tục tiến hành xây dựng năng lực và nâng cao nhận thức về bình đẳng giới trong giảm thiểu rủi ro thiên tai và thích ứng biến đổi khí hậu cho nhân sự làm việc trong các cơ quan Chính phủ và tổ chức đại chúng, và trong lĩnh vực tư nhân thông qua các hỗ trợ tài chính và kỹ thuật.
- Tạo cơ hội bình đẳng cho phụ nữ và nam giới trong phát triển kinh tế xã hội để bảo vệ khả năng ứng phó, phục hồi và thích nghi của họ trước biến đổi khí hậu và các hiện tượng thời tiết cực đoan.
- Xây dựng các quan hệ đối tác đổi mới với các nhóm có kiến thức chuyên sâu về giới và giảm thiểu rủi ro thiên tai và theo đuổi các dự án thực nghiệm.

Cám ơn sự chú ý của quý vị!

Để có thêm thông tin, mời truy cập website:
<http://www.ngocentre.org.vn/ccwg>